

മെഗാമാർട്ടുകളുടെ വെല്ലുവിളിയും പ്രത്യാഘാതങ്ങളും അമേരിക്കയിൽനിന്നും ഒരു പാഠം

ബ്രിഗേഡിയർ (റിട്ട.) ഉമ്മൻ ജോൺ

കുറച്ച് നാളുകളായി വൻകിട കുത്തക വ്യാപാരികൾ (മെഗാമാർട്ടുകൾ) ചില്ലറ വ്യാപാര രംഗത്ത് വരുന്നതിനെതിരായി ഇൻഡ്യയിൽ പലയിടത്തും ജനകീയ പ്രക്ഷോഭങ്ങളും രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളുടെ സമരങ്ങളും കൊടുമ്പിരികൊള്ളുകയാണ്. ഇത് എത്രകണ്ട് വിജയം കൈവരിക്കുമെന്ന് നമുക്കാർക്കും പ്രവചിക്കാനാവില്ല. കാരണം, ഭരണഘടനയിലെ മൗലികവകുപ്പുകൾക്കനുസൃതമായി അനുമതി വാങ്ങി അംഗീകരിച്ചു ഫീസ് നൽകി, രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത സ്ഥാപനങ്ങളെ അക്രമങ്ങൾകൊണ്ട് നേരിടാൻ ശ്രമിച്ചാൽ അത് പരാജയത്തിൽ കലാശിക്കാനാണ് സാധ്യത. മെഗാ മാർട്ടുകൾ തുടങ്ങുന്നതിനെതിരായി ഇതുവരെ യാതൊരു നിയമനിർമ്മാണവും നടന്നിട്ടില്ല; നടക്കാൻ സാധ്യതയും കുറവാണ്.

ഈയവസരത്തിൽ ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ കർമ്മപരിപാടി, ഈവക വ്യാപാര സംരംഭങ്ങളുടെ ദുഷ്യ ഫലങ്ങളെക്കുറിച്ച് ജനങ്ങളിൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്തുകയും ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണകൂടത്തിനെതിരെ ജനങ്ങൾ പ്രതിഷേധിച്ച രീതിയിൽ നിസ്സഹകരണം നടത്തി മെഗാ മാർട്ടുകളിൽ കൂടി വിൽക്കുന്ന സാധനങ്ങളെ വർജ്ജിക്കുവാനുള്ള മനോഭാവം വളർത്തിയെടുക്കുകയാണ്. മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിൽ ഉപഭോഗത്യഷ്ണയും ലാഭക്കൊതിയും ഉള്ളിടത്തോളം കാലം ആ മനോഭാവം മാറ്റിയെടുക്കാൻ വളരെ പാടുപെടേണ്ടിവരും. ഇപ്പോൾ കേരളത്തിൽ പല സ്ഥലങ്ങളിലും മെഗാമാർട്ടുകൾ തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പലരും അതിന്റെ ഭാവി പുരോഗതി മനസ്സിലാക്കിയ ശേഷം പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ തുടങ്ങാനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പിലാണ്. ഈയവസരത്തിൽ മെഗാമാർട്ടുകളുടെ ഉദ്ഭവസ്ഥാനമായ അമേരിക്കയിലെ സ്ഥിതിഗതികൾ നമുക്കൊന്ന് ഒരവലോകനം ചെയ്യാം.

അമേരിക്കൻ ജനതയുടെ പ്രതികരണം - കാലിഫോർണിയ

കാലിഫോർണിയയിലെ കമൻലോപാർക്ക് എന്ന സ്ഥലത്ത് 50 വർഷം പാരമ്പര്യമുള്ളതും സ്വകാര്യവ്യക്തിയുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളതുമായ ഒരു പുസ്തകശാല 2005-ൽ പെട്ടെന്നൊരു ദിവസം അട

ച്ചുപുട്ടി. കാരണം എന്തെന്നറിയാതെ സ്ഥലവാലികൾ പലരും അതിന്റെ ഉടമയായ ക്ലാർക്ക് കെംപ്സിനെ സമീപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതികരണം ഇങ്ങനെ യായിരുന്നു. മറ്റു പുസ്തകശാലകളുടെ തള്ളിക്കയറ്റവും ഓൺലൈനിലൂടെ ഉള്ള പുസ്തക വില്പനയും മറ്റു നിരക്കുകളും താങ്ങാൻ പറ്റാത്തതിലേറെയായി. ഇക്കാരണത്താൽ നിർദ്ധനനായ അദ്ദേഹം കോടതിയിൽ പാപ്പർ ഹർജി നൽകാൻ തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇതിനിടയിൽ നൂറുകണക്കിന് തദ്ദേശവാസികൾ സഹായഹസ്തങ്ങളുമായി മുൻപോട്ടുവരികയും അടച്ചുപുട്ടിയ പുസ്തകശാലയ്ക്കു മുൻപിൽ തങ്ങളുടെ സ്നേഹദരങ്ങളുടെ കത്തുകൾ കൂട്ടിയിടുകയും ചെയ്തു. പലരും മുൻകാലങ്ങളിൽ ഓരോരുത്തരുടെയും ജീവിതത്തിൽ പുസ്തകശാല വഹിച്ച അഭേദ്യമായ ബന്ധത്തെക്കുറിച്ചും അതില്ലാഞ്ഞാൽ സമൂഹത്തിനുണ്ടാകാവുന്ന തീരാൻഷ്ടതെക്കുറിച്ച് എഴുത്തുകളിൽ പ്രതിപാദിച്ചു. ഒരാൾ, അവരും ഭർത്താവും പ്രേമബദ്ധരായിരുന്നപ്പോൾ പുസ്തകശാലയിൽ ചെലവഴിച്ച മരക്കാനാവത്ത നിമിഷങ്ങളെക്കുറിച്ച് എഴുതി. പലരും സാമ്പത്തിക വാഗ്ദാനങ്ങൾ നൽകി. മറ്റു ചിലർ കമ്പ്യൂട്ടർ വെബ്സൈറ്റ് മുഖേന വിവരങ്ങൾ അറിയിച്ച് സഹായം നേടാമെന്ന് നിർദ്ദേശിച്ചു. അങ്ങിനെ സേവ്.കെംപ്ലേഴ്സ്.കോം എന്ന വെബ്സൈറ്റിലൂടെ അനേകം വാഗ്ദാനങ്ങൾ മുന്പോട്ടു വന്നു. ഇതിന്റെയൊക്കെ പരിണാമ ഫലമായി പുസ്തകശാല അടച്ചതിന്റെ അഞ്ചാമത്തെ ആഴ്ചയിൽ അതു വീണ്ടും തുറന്ന് പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു. അതോടൊപ്പം സ്ഥാപനം സാമ്പത്തിക പ്രശ്നങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെ മുൻപോട്ടു നടത്താനുള്ള തദ്ദേശീയതോടും സംരംഭം ഉറവെടുക്കുകയും ചെയ്തു.

മേൽപറഞ്ഞ സംഭവം അമേരിക്കൻ സമൂഹത്തിന്റെ പ്രതികരണ ശേഷി ഇപ്പോഴും നശിച്ചിട്ടില്ല എന്നതിന്റെ ഉദാഹരണമാണ്. സ്വന്തം നഗരത്തിലെ ഒരു പുസ്തകശാലയുടെ നിലനിൽപ്പിന്റെ പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ എന്തുവിലകൊടുത്തും അതിനെ നിലനിർത്താനായി സമൂഹം പ്രതിജ്ഞാബദ്ധരായി.

ഈ വെല്ലുവിളി സമൂഹത്തിൽ ഒരു പുതിയ കാഴ്ചപ്പാടിനു വഴിതെളിയിച്ചു.

മെഗാമാർട്ടുകളുടെ വെല്ലുവിളി അമേരിക്കൻ കാഴ്ചപ്പാട്

അമേരിക്കയിൽ ഇത് ഒരു ഒറ്റപ്പെട്ട സംഭവമല്ല. രാജ്യത്ത് പല സ്ഥലങ്ങളിലും ഇതുപോലെയുള്ള സംഭവങ്ങൾ ആവർത്തിക്കപ്പെടുന്നു. ഇത് പുസ്തകശാലയുടെ കാര്യത്തിലാവാം, നൂറ്റാണ്ടുകൾ പഴക്കമുള്ള ഇരുമ്പുകട, പലചരക്ക് കട അഥവാ തുണിക്കടകളാകാം; എല്ലാം മെഗാമാർട്ടുകളുടെ അതിപ്രസരംമൂലം കാണാതാവുന്നു. അതോടൊപ്പം തദ്ദേശ സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥയിൽ വളരെയധികം വ്യത്യാസങ്ങൾ പ്രകടമാവുകയും ചെയ്യുന്നു. രണ്ടായിരത്തിനൂറുശേഷം അമേരിക്കയിലെ സാധാരണ മനുഷ്യരുടെ സംഘടിത ശക്തി ഈ മാറ്റങ്ങൾക്കെതിരായി ശക്തമായി പോരാടുകയും ജയം കൈവരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മെഗാ മാർട്ടുകളുടെ ദോഷവശങ്ങളെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞ് മനസ്സിലാക്കാനും ആളുകളെ സംഘടിപ്പിക്കാനും വ്യത്യസ്ത പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുവാനും അവർക്കു സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

തദ്ദേശവാസികളുടെ മേൽപ്പറഞ്ഞ തിരിച്ചറിവ് പഴയ വാണിജ്യ സംരംഭങ്ങളുടെ പുനർനിർമ്മാണത്തിനും മെഗാ മാർട്ടുകളുടെ തള്ളിക്കയറ്റിനെതിരെയുള്ള ജനകീയ കൂട്ടായ്മകൾക്കും ഒരു പരിധിവരെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. പുതിയ ചില്ലറ വ്യാപാര സംരംഭങ്ങൾ തുടങ്ങുന്നതിനു പുട്ടിപോയവ തുറന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനും ഇതിലേക്ക് വേണ്ട ധനം സ്വരൂപിക്കുന്നതിനും ഒരുകണക്കിന് നടത്തി വരുന്നു. ചില ചെറുകിട സ്വതന്ത്ര സംരംഭങ്ങൾ മറ്റുള്ളവയുമായി കൂട്ടുചേർന്ന് ഒരു ശൃംഖലയോ, സഹകരണ പ്രസ്ഥാനമായോ മാറ്റുവാനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പിലാണ്. ഇത് തദ്ദേശവാസികളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള വ്യാപാര സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അഭിവൃദ്ധി ഉണ്ടാക്കുന്നതിനോടൊപ്പം അവർക്ക് സമൂഹത്തോടുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം കൂട്ടുകയും ചെയ്യുന്നു.

(തുടരും)
തണൽ, എച്ച്. 3, ജവഹർനഗർ, കവടിയാർ, തിരുവനന്തപുരം